

Міністерство аграрної політики та продовольства України
Полтавська державна аграрна академія

МАТЕРІАЛИ

XLIII науково-методичної конференції

“Організаційно-методичне забезпечення
практичної підготовки студентів: стан,
проблеми, перспективи”

Полтава 2012

УДК 378.14.001.8

М34

ББК 74.58

Матеріали XLIII науково-методичної конференції
“Організаційно-методичне забезпечення практичної
підготовки студентів: стан, проблеми, перспективи”. –
Полтава: РВВ Полтавської державної аграрної академії,
2012 р. – 304 с.

***Відповідальність за правильність наведених статистичних даних,
фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори
статей та тез.***

Відповідальний за випуск – начальник навчального відділу
академії, доцент Костоглод К.Д.

Комп'ютерний набір – автори статей та тез.

Комп'ютерна верстка – Стрюк В.В.

Підписано до друку 22.03.12 р. Замовлення № 110. Папір газетний.

Друк різнографія. Формат 60×90/16.

Обл.-вид. арк. 19,7. Ум.-друк. арк. 19,2.

Гарнітура Times New Roman Суг. Тираж 30.

Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії.

Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Г.Сковороди, 1/3.

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

- Викладання дисципліни “Логіка” як засіб інтенсифікації практичних професійних знань. *Шенгерій Л.М. – завідувач кафедри вищої математики і логіки, доктор філософських наук, професор* 15
- Компетенція і компетентність фахівців ОКР 6.090101 “Агрономія” в нових галузевих стандартах освіти. *Маренич М.М. – декан факультету агротехнологій та екології, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент* 16
- Методологія практичної підготовки технолога-дослідника. *Войтенко С.Л. – завідувач кафедри розведення і генетики сільськогосподарських тварин, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник* 18
- Стан та основні завдання переддипломної практики студентів факультету економіки та менеджменту. *Галич О.А. – декан факультету економіки та менеджменту, доцент кафедри організації виробництва і дорадництва, кандидат економічних наук, доцент, Вакулєнко Ю.В. – доцент кафедри інформаційних систем і технологій, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Шульга Л.В. – доцент кафедри маркетингу, кандидат економічних наук, доцент* 21
- Управління якістю практичної підготовки студентів ПДАА в контексті Болонського процесу. *Костоглод К.Д. – начальник навчального відділу академії, доцент* 27
- Якість, успішність та контроль знань студентів із дисципліни “Анатомія свійських тварин”. *Бердник В.П. – завідувач кафедри анатомії та фізіології тварин, доктор ветеринарних наук, професор, Бердник І.Ю. – доцент кафедри анатомії та фізіології тварин, кандидат біологічних наук, доцент, Бублик О.О. – старший викладач кафедри анатомії та фізіології тварин, Щербак В.І. – асистент кафедри анатомії та фізіології тварин* 32
- ### СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ
- Вивчення впливу гібридних властивостей кукурудзи на зернову її продуктивність в ході практичної підготовки студентів факультету агротехнологій та екології. *Філоненко С.В. – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент* 37

Навчально-методичне забезпечення дипломного проектування. <i>Мо- кієнко Т.В. – старший викладач кафедри бухгалтерського обліку</i>	237
Необхідність проходження виробничої практики студентів у бюджетних та фінансово-кредитних установах. <i>Тютюнник С.В., Романченко Ю.О., – доценти кафедри організації обліку та аудиту, кандидати економічних наук, доценти</i>	239
Організація контролю якості проходження виробничої практики. <i>Ходаківська Л.О. – старший викладач кафедри організації обліку та аудиту, кандидат економічних наук</i>	241
Організація співпраці з філіями кафедр для забезпечення якості виробничої практики. <i>М'яка С.І. – асистент кафедри організації обліку та аудиту</i>	245
Організація участі студентів у проведенні контрольних заходів на підприємстві. <i>Пономаренко Т.В. – асистент кафедри організації обліку і аудиту</i>	247
Особливості проходження виробничої практики на підприємствах з комп'ютеризованою системою бухгалтерського обліку. <i>Кравець О.М. – асистент кафедри організації обліку та аудиту</i>	249
Суміщення стажування викладачів з виробничою практикою студентів. <i>Карпенко Н.Г. – доцент кафедри організації обліку та аудиту, Пилипенко К.А. – доцент кафедри організації обліку та аудиту, кандидат економічних наук, доцент</i>	251
СЕКЦІЯ ФІНАНСІВ ТА КРЕДИТУ	
Використання ділових ігор у процесі викладання дисциплін “Податкового блоку”. <i>Безкровний О.В. – доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент</i>	254
Особливості методики проведення практичних занять з дисципліни “Фінанси підприємств”. <i>Чумак В.Д. – доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент, Чумак К.М. – асистент кафедри фінансів і кредиту</i>	256
Міні-кейси та їх роль в практичній підготовці фахівців з фінансів. <i>Мисник Т.Г. – доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент</i>	259
Методичне забезпечення практичних занять з курсу “Фінансовий ринок”. <i>Смолянська О.Ю. – доцент кафедри фінансів і кредиту, доцент</i>	261
Методика організації роботи студентів по створенню “Віртуальної страхової компанії” в процесі вивчення курсу “Страхові послуги”. <i>Лелюк Ю.М. – доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент, Лелюк М.В. – асистент кафедри фінансів і кредиту</i>	264

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Ходаківська Л. О. – старший викладач кафедри організації обліку та аудиту, кандидат економічних наук

Контроль є складовою частиною управління суспільством. Функціонування та розвиток будь-якого суспільства неможливе без чіткої організованої системи контролю за виробництвом.

Практика – це одна з форм виробничого навчання студентів. Їй належить найважливіша роль в зближенні теоретичної підготовки з практичною діяльністю, в становленні фахівців, що мають не тільки знання, але й професійне вміння, початковий досвід. Звичайно, практика проводиться після того, як студенти прослухають курс лекцій, освоють теоретичну частину. В цьому випадку вони більш усвідомлено і плідно виконують завдання, краще закріплюють і набувають нових навичок.

Виробнича практика відноситься до однієї з найважливіших форм професійної підготовки майбутніх фахівців у період навчання у вузі. Вона дає змогу студентам реалізувати на практиці ті теоретичні знання, які вони одержали за період навчання на профільних кафедрах. Практика студентів – невід’ємна частина процесу підготовки фахівців у вищих навчальних закладах.

Проходження практики студентами вищих навчальних закладів (ВНЗ) передбачено частиною 5 статті 63 Закону України «Про вищу освіту» № 2984-III від 17 січня 2002 року [1] та статтею 29 Закону України «Про професійно-технічну освіту» № 103/98-ВР від 10 лютого 1998 року [2]. На виконання цих законів розроблено для ВНЗ – Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджене наказом Міністерства освіти України № 93 від 8 квітня 1993 року [3]. Цей нормативний документ, власне, встановлює порядок та особливості проходження практики студентами ВНЗ.

Практика студентів – невід’ємна складова процесу підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах; її мета – оволодіти сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в майбутній професії; сформувати в студентів на базі здобутих у вищому навчальному закладі знань професійні вміння й навички задля прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховати потребу систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності [3].

Відповідальність за організацію, проведення та контроль практики покладається на керівників вищих навчальних закладів. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують відповідні кафедри або предметні (циклові) комісії вищих навчальних закладів. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в академії здійснює керівник практики (завідуючий відділом практики), який за рішенням ректора підпорядкований проректору з навчальної роботи. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедр [3].

Керівник практики від вищого навчального закладу:

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики та вважає за потребу до прибуття студентів-практикантів проведення відповідних заходів;

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденника, календарного плану, індивідуального завдання, теми курсового і дипломного проекту (роботи), методичних рекомендацій та іншого), перелік яких встановлює навчальний заклад;

- повідомляє студентів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі або предметною (цикловою) комісією, а саме: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, вигляду оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;

- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;

- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;

- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, веде або організовує ведення таблиця відвідування студентами бази практики;

- у складі комісії приймає запити з практики;

- подає завідуючому кафедрою письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Розподіл студентів на практику проводиться академією з урахуванням замовлень на підготовку спеціалістів і їх майбутнього місця роботи.

Для студентів, які навчаються без відриву від виробництва, академія передбачає практику тривалістю до одного місяця згідно з Положенням.

Бази практик в особі їх перших керівників разом з вищими навчальними закладами несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики.

Студенти академії при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;

- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- своєчасно скласти запит з практики.

В академії розроблена програма виробничих практик та методичні вказівки по її проведенню для студентів спеціальності «Облік і аудит».

Вона включас:

- загальні положення;
- організацію і керівництво практикою;
- навчальний план практичної підготовки;
- концепцію практичної підготовки студентів на період навчання в Полтавській державній аграрній академії;
- зміст виробничих практик;
- програми практик ОКР «Спеціаліст»;
- програми практик ОКР «Магістр»;
- список рекомендованої літератури.

Програма практики є основним навчально-методичним документом практичної підготовки, в якому розглядаються мета і завдання практичної підготовки, визначаються бази практики і робочі місця студентів, загальні питання організації і керівництва практикою, порядок підведення підсумків усіх видів практики студентів з фаху «Облік і аудит».

Під час проходження практики студент з метою одержання конкретних вмінь та навичок отримує та виконує індивідуальні виробничі, наукові або практичні завдання. Матеріали індивідуальних навчально-дослідних завдань повинні використовуватись у звіті з практики, докладах та наукових статтях. Тему індивідуального завдання студент отримує на кафедрі з погодженням у керівника практикою безпосередньо перед вибуттям на практику.

Заступник з практичної підготовки готує розподіл студентів по базах практики та розробляє графік відвідування баз практики викладачами студентів різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, що посилює контроль за проходженням виробничої практики студентів.

Контроль з боку вузу повинні здійснювати: керівники практики від кафедри; завідуючий профілюючою кафедрою; працівники деканату. Проходження практики регламентовано її календарним графіком. Після закінчення виробничої практики протягом трьох днів студент повинен відзвітуватися перед кафедрою, яка затверджена організатором виробничої практики, про виконану роботу в час проходження практики.

При цьому студент повинен подати:

- календарний план-графік про проходження практики, підписаний студентом і керівником практики від господарства;
- щоденник проходження виробничої практики, відповідно оформлений;
- посвідчення про відрядження, відповідно оформлене в господарстві, де було проходження практики;
- письмовий звіт студента про проходження виробничої практики разом з індивідуальним навчально-дослідним завданням, підписаний студентом та завірений керівником господарства з печаткою.

Звіти про виробничу практику перевіряються викладачами кафедр та захищаються перед комісією, яка визначається кафедрою-організатором

виробничої практики. Захист звітів відбувається в терміни, встановлені кафедрою.

У процесі захисту звітів комісія оцінює якість звіту з практики і щоденника проходження практики, характеристику на студента, повноту та рівень засвоєння студентом матеріалів програми практики, отримані практичні вміння та навички.

Оцінка результатів практики виставляється диференційовано за чотириохальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Результати складання диференційованого заліку вносяться в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.

Після перевірки звітів кафедра-організатор практики проводить науково-виробничу конференцію про підсумки виробничої практики, на якій виступають з доповідями студенти.

Щоденник практики – це основний документ студента під час проходження практики. На початку практики у щоденнику проставляється печатка бази практики, посада, підпис, прізвище та ініціали відповідальної особи, а також вноситься інформація про призначеного керівника практики від підприємства (посада, прізвище, ім'я, по-батькові).

Під час проходження практики студент щодня коротко повинен записувати в щоденник усе, що він зробив при виконанні календарного плану проходження виробничої практики.

Щоденник практики містить основні документи, що стосуються практики:

- 1) календарний план проходження виробничої практики;
- 2) відгук про якість виконання студентом програми практики з боку керівника практики від підприємства; керівник практики підписує відгук і скріплює його печаткою організації;
- 3) відгук про якість виконання студентом програми практики з боку керівника практики від ВНЗу з заліковою оцінкою за практику та підписом заповнюється після захисту практики.

Оформлений щоденник разом із звітом студент повинен здати на кафедру у визначений термін згідно графіка проходження практики.

Доцільно було б після короткого змісту роботи перед підписом безпосереднього керівника ставити оцінку за кожний день проходження виробничої практики згідно календарного плану.

Створення навчально-практичного центру в агрофірмі «Маяк» Котелевського району з приводу проходження виробничої практики студентів, враховуючи високий рівень бази практики та можливості забезпечення студентів умовами для її проходження, буде сприяти підвищенню якості практичної підготовки студентів спеціальності «Облік і аудит».

Виробнича практика – це урок, наданий студенту трудовим і громадським життям виробничого колективу. Практика найбільш конкретно готує майбутніх бухгалтерів, фінансистів, економістів менеджерів, маркетологів, технологів до самостійного виконання обов'язків на первинній посаді. Отже, виробнича практика – це крок до працевлаштування.

Спеціаліст сучасного типу повинен:

- бути конкурентоспроможним на інтелектуальному ринку праці;
- мислити стратегічно і водночас згідно ситуації;
- забезпечувати економічну та соціальну ефективність підприємства.

Виробнича практика дає можливість:

- придбати первинний практичний досвід протягом навчання;
- навчитися приймати правильні рішення в тій чи іншій виробничій

ситуації;

- перевірити свої знання, адаптуватися до робочого розпорядку дня;
- навчитися науково мислити та орієнтуватися у своїй практичній

діяльності;

- познайомитися зі специфікою майбутньої професії та більш свідомо підходити до вивчення спеціальних дисциплін.

Необхідно пам'ятати, що через деякий час студенти-практиканти прибудуть на роботу до підприємств, установ, організацій аграрної галузі. Внесок молодих спеціалістів у практичну діяльність знаходиться у прямій залежності від їх підготовленості до роботи, від їх теоретичного кругозору та практичної умілості.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» № 2984-III від 17 січ. 2002 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про професійно-технічну освіту» № 103/98-ВР від 10 лют. 1998 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджене наказом Міністерства освіти України № 93 від 08 квіт. 1993 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.vobu.com.ua>.

ОРГАНІЗАЦІЯ СПІВПРАЦІ З ФІЛІЯМИ КАФЕДР ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

М'яка С. І. – асистент кафедри організації обліку та аудиту

Основна концепція нинішнього десятиліття ринку освітніх послуг - якісна підготовка фахівців. Забезпечити яку покликана вища школа. Що забезпечує фундаментальну, наукову, професійну та практичну підготовку студентів. Під час аудиторного навчання професорсько-викладацький склад надає теоретичні знання та практичні навички. Закріпити які, студент має змогу в процесі проходження виробничої практики.

Практика студентів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки спеціалістів в вищих навчальних закладах і проводиться на оснащених відповідним чином базах навчальних закладів, а також на сучасних підприємствах і в організаціях різних галузей господарства, освіти,